

Metodika interpretace kulturní krajiny

PRŮVODNÍ ZPRÁVA K METODICE

Výstup projektu Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) financovaného MK ČR. Identifikační kód DG18P02OVV018

Předkladatel výsledku:

Mendelova univerzita v Brně, Zahradnická fakulta, Ústav plánování krajiny
Valtická 337, 691 44 Lednice

Hlavní řešitel (garant výsledku):

doc. Ing. Petr Kučera, Ph.D.

Autoři:

Ing. Radim Klepárník

Ing. Zuzana Fialová

Ing. Jozef Sedláček, Ph.D.

Ing. Daniel Matějka, Ph.D.

Výstup je zpracován v rámci řešení etapy II.3 projektu. Cílem etapy je vytvoření metodiky pro interpretaci kulturní krajiny a zpracování případové studie. Metodika řeší možné přístupy a způsoby interpretace kulturní krajiny a bude sloužit jako podklad k vypracování interpretačního plánu. Metodika bude ověřena pilotní studií – interpretačním počinem pro konkrétní modelové území. Pomocí metodiky jsou naplánována klíčová sdělení a jednotlivé prostředky interpretace, způsoby provozu, hodnocení účinnosti interpretace, vymezuje role a odpovědnost jednotlivých subjektů při realizaci interpretace. Stanovuje postup realizace záměru a jeho finanční náklady.

Lednice 06/2022

I. Cíl výsledku typu certifikovaná metodika

Současné přístupy k prezentaci přírodního a kulturního dědictví hledají nové způsoby, jak komunikovat hodnoty území. První tendencí je, že dochází k propojování přírodních a kulturních témat v jeden tematický celek. Trendem je vyprávění příběhů – storytelling (Bedford 2001; Lu 2017a; Roos et al. 2019), které dokáže komunikovat složitá témata atraktivně pro různé věkové a zájmové skupiny (Bedford 2001, s. 2) a zároveň propojuje poznatky různých vědných disciplín. Z pohledu interpretace hodnot krajiny je tento princip logickým vyústěním, protože přírodní a kulturní fenomény jsou do značné míry od sebe závislé, nebo se ovlivňují (Council of Europe 2000).

Dalším významným motivem je důraz na místo, lokální historii, osobní příběhy. Interpretace místního dědictví a konverze historických (resp. autentických) objektů dodává příběhům autenticitu a dává jim nové možnosti prezentace a komunikace artefaktů nebo území, které představují.

V posledních letech bylo vydáno několik metodik zaměřených na památky zahradního umění. Metodiky se zevrubně věnují způsobům, jakým navrhnout programovou část představení památek pro různé věkové skupiny návštěvníků (Hudec a Křesadlová 2015b) nebo k tvorbě edukačních programů (Hudec 2016; Hudec a Křesadlová 2015a). Z pohledu krajinářské architektury je zde bílé místo v problematice, jakým způsobem komunikovat hodnoty ve vztahu k prostoru, prostředí a k místu. Pokud přijmeme tezi, že návštěvnícký zážitek je komunikován skrze objekty a příběh je daný scénářem výstavy, zůstává zde prostor (nebo prostředí), který pomáhají komunikovat myšlenky kurátora a formují tak návštěvnícký zážitek.

Metodika je zaměřena na prostorové aspekty expozic z pohledu architekta či krajinářského architekta a vytváří postup, který zohledňuje edukativní aspekty designérské práce. Jde zejména o faktory, které souvisejí s vytvářením prostorů, ve kterých se odehrává obsahová část expozice – scénář a návštěvník na ně reaguje spíše podvědomě. Těmito faktory jsou návaznost na interpretované místo a jeho krajinný kontext, na autenticitu prostorů, počet místností a od něj se odvíjející délku expozice, počet témat, architektonické ztvárnění vnějších prostor.

Předkládaná metodika zobecňuje výše uvedené postupy a prezentuje jejich vzorovou aplikaci na případové studii. Propojení s I. etapou výzkumného projektu umožnilo prezentovat původní vědecké výsledky výzkumu poplužních dvorů na výstavě KRAJ!NA, které proběhla v roce 2021.

II. Popis výsledku

Metodika se dělí na tři tematické části:

- A. Popis a procesy interpretace
- B. Metodika interpretace kulturní krajiny
- C. Případová studie

Obsah dílčích částí metodiky:

Část A **INTERPRETACE** je obecnou částí vysvětlující principy a vývoj interpretace. Je dále členěna na tyto části:

- Co je to interpretace
- Jak interpretovat
- Komu interpretujeme
- Kulturní krajina
- Specifika interpretace krajiny
- Interpretace z pohledu krajinářské architektury

Část B **METODIKA INTERPRETACE KULTURNÍ KRAJINY** strukturovaně popisuje postup interpretace témat ve vazbě na kulturní krajinu. Je dále členěna na:

- Přípravná fáze,
- Téma interpretace,
- Definování hlavního sdělení,
- Vytvoření základního rámce interpretace,
- Námět,
- Tvorba scénáře,
- Návrh použitých prostředků.

Část C **PŘÍPADOVÁ STUDIE - INTERPRETACE KRAJINA** tvoří prezentace postupu a tvorby prvků na realizované výstavě KRAJ!NA, která proběhla na hradě Veveří roce 2021. Ta se dále člení na:

- Téma (Hodnota pro interpretaci): Poplužní dvory
- Hlavní sdělení a cíle interpretace
- Rámec
- Námět
- Scénář
- Východiska scénáře
- Prostorový scénář, obsahový scénář a storytelling

- Prostředky interpretace
- Produkce a realizace výstavy
- Monitoring a evaluace

Část A – plánování interpretace – seznamuje čtenáře s terminologií a obecnými interpretačními postupy při prezentaci kulturního či přírodního dědictví. Obsahuje stručný vývoj interpretace, základní postupy a organizace, které tento přístup rozvíjí. Dále specifikuje cíle interpretace krajiny a roli krajinářského architekta v ní.

Část B představuje vlastní metodiku. Tato vychází z teze, že interpretaci je možné založit jako postup kroků, které rozvíjejí tzv. hlavní sdělení. Hlavním sdělením je nosná informace, kterou chceme prezentovat návštěvníkovi. Tuto hlavní myšlenku dále rozvíjí námět, prostorový a obsahový scénář. Námětem můžeme označit téma, jev či předmět, který je zdrojem inspirace. Následně je definována posloupnost obsahu interpretace. Scénář se může odvíjet formou příběhu, v tom případě mohou následovat různé časové posloupnosti, podobně jako v literatuře (chronologická, paralelní, aj.), nebo může být definován jako jednotlivé kapitoly, které na sebe příběhově nenavazují a fungují jako samostatné celky. Obsahový scénář není pouhým definováním formy posloupnosti, ale mělo by se jednat o základní popis příběhu, který rozvíjí hlavní sdělení a námět.

Prostorový scénář udává směr pohybu návštěvníka v prostoru. Směr i cesta mohou být jasně definovány, lze však pracovat také se samostatnými částmi, mezi nimiž může návštěvník přecházet, aniž by se snížila vypovídající hodnota. Definice prostorového scénáře se týká především rozsáhlejších interpretací, kdy se návštěvník pohybuje v prostoru, lze ji ale aplikovat i na drobnější prostředky, jako např. informační cedule (způsob, jakým jsou seřazeny jednotlivé odstavce textu, zda se jedná o souvislý text nebo jednotlivé kapitoly, které lze číst na přeskáčku apod.).

Po definování scénáře je možné vybrat konkrétní prostředky, které nejlépe poslouží jednotlivým kapitolám scénáře. Jedná se o konkrétní způsob či formu interpretace, např. informační cedule, komentovaná prohlídka či video. Za určitou formu prostředku lze považovat i komplexní prostředky, jako jsou muzea, domy přírody či naučné stezky. V potaz je potřeba brát nejen schopnost prostředku vyjádřit obsahovou stránku scénáře, ale také jeho možnosti ve vztahu k prostorovému scénáři a další případná omezení, jakými jsou trvalost (land art), personální možnosti (komentované prohlídky) či finanční možnosti (multimediální expozice).

Produkcí se rozumí příprava na realizaci interpretace. Ať už se jedná o více prostředků, které dohromady dávají „multiprospědek“ nebo je interpretací pouze jediná forma, je nutné ji naplnit konkrétním obsahem a v případě hmotných prostředků specifikovat jasné požadavky pro výrobu. Produkce obsahu zahrnuje tvorbu textů, editaci grafického materiálu, sazbu textů a grafiky pro tisk či zajištění licencí k propůjčenému obsahu. V rámci produkce je důležitá koordinace jednotlivých pracovních úkolů v

souladu s harmonogramem dokončovacích prací tak, aby nevznikaly zbytečné prodlevy či kolize.

Posledním článkem před samotným uskutečněním interpretace je realizace. Jedná se o samotnou výrobu, rozmístění a instalaci prostředků v místě konání interpretace. Během realizace je nutné počítat s případnými komplikacemi, které bude nutné operativně řešit, někdy jen úpravou obsahu nebo velikosti prostředku, jindy se mohou objevit větší komplikace, vyžadující změnu celého prostředku.

Část C tvoří případová studie. Ta vysvětluje na příkladu výstavy KRAJINA vzorově jednotlivé kroky předkládané metodiky.

Cílem výstavy je představit téma poplužních dvorů, vést člověka k zamyšlení nad současným stavem krajiny a ukázat mu příklady dobré praxe a jeho možné zapojení. Výstava má za cíl podpořit celospolečenskou diskusi o významu rozumného hospodaření v české krajině a přiblížit možnosti jejího ovlivnění každým jednotlivcem. Sdílení informace tak probíhá na více úrovních – návštěvník se seznamuje s tématem poplužních dvorů a zároveň je konfrontován s problémy současné zemědělské krajiny. Cílem výstavy je nepodávat pouze informace – data, ale uvádět je do kontextu. Návštěvník tak může snáz pochopit, čím může být historická zkušenost zajímavá pro dnešní zemědělskou krajinu. Uvědomí si, že zemědělskou krajinu nelze vnímat pouze jako produkční, ale že byla inspirací pro umělce a skrze ně a také vlastní zkušenost ji vnímáme jako součást kulturního dědictví. Poskytnutím informací o tom, jak se návštěvník může individuálně zapojit do její ochrany či obnovy, je vyústěním tohoto procesu.

Formulací hlavního sdělení definujeme myšlenku, kterou by si návštěvník měl odnést. Výstave obecně apeluje na současné neudržitelné využívání krajiny. Formulace hlavního sdělení vychází z hypotézy výzkumného projektu, že uspořádání krajiny v okolí poplužních dvorů v minulosti lépe reflektovalo přírodní danosti a mohlo by být i v současnosti udržitelné jak ekonomicky, tak environmentálně.

Výstava KRAJINA je založena na hlavním sdělení:

„Současný způsob využívání zemědělské krajiny není trvale udržitelný – krajinu projídáme na dluh, každý z nás může ovlivnit, jakým směrem se krajina bude dále vyvíjet.“

Příčinou problémů je nadměrná exploatace zemědělské krajiny, kdy intenzita zemědělského hospodaření narušuje koloběh vody, stanoviště bezobratlých živočichů či rostlin. K neudržitelnému stavu přispívá také nevhodné uspořádání krajiny. Uspořádání krajiny představujeme jako způsob, kterým jsou intenzivní produkční plochy orné půdy lokalizovány ve vztahu k přírodním podmínkám území a v jakém vztahu jsou produkční plochy k extenzivně obhospodařovaným a vegetačním prvkům, jakými jsou remízy, lada, podmáčené louky nebo vodní prvky. Pro fungování procesů

v krajině je důležitá velikost půdních bloků, tedy jednotek, které jsou obhospodařovány. Tyto vytváří matici zemědělské krajiny, do které jsou vnořené vodní toky, podmáčené louky a jiné krajinné prvky (remízky, lada apod.). Toto uspořádání ve vztahu k morfologii terénu – sklonu a délce svahů, jeho orientaci a křivosti, ovlivňuje odtokové poměry v krajině a s tím související potenciální erozi svahů. Dalším důsledkem je také intenzivní hospodaření v údolní nivě, kde může docházet ke kontaktu pesticidů s povrchovou nebo podpovrchovou vodou. Krajinné prvky včleněné do struktury krajiny přinášejí útočiště pro bezobratlé živočichy a ovlivňují celý potravní řetězec od bezobratlých až po ptáky a savce.

Uspořádáním krajiny v zázemí poplužních dvorů v minulosti se zabývá expertní část projektu (Etapa I.), která pomocí historických pramenů (historických katastrálních map v různých časových vrstvách) poskytuje přehled o velikosti pozemků, na kterých se hospodařilo. Zaznamenává také krajinné prvky, u nichž sleduje jejich stabilitu v čase, tzn. zda se dochovaly nebo nedochovaly do současnosti. Hypotézou je, že historické uspořádání krajiny více reflektovalo přírodní danosti území a tudíž bylo z dnešního pohledu šetrnější k přírodním zdrojům.

III. Srovnání novosti postupů oproti původní metodice

V oblasti interpretace existuje řada metodik, které se zabývají doporučeními, jež je potřeba při tvorbě dodržet. V zahraničním prostředí, kde je obor interpretace rozvíjen již desítky let, je dostupné množství publikací na téma správné interpretace, tvorby expozic a další. S ohledem na komplexnost a složitost tohoto tématu však tyto publikace obsahují převážně velmi obecné principy interpretace (Tilden, 2008; Beck & Cable, 1998), případně nabízí přehled a rozbor oblastí či témat, jimiž je nutné se zabývat (Brochu, 2014).

V českém prostředí najdeme metodické postupy interpretace především v tvorbě Sdružení pro interpretaci místního dědictví (SIMID). Kromě praktické interpretace se věnují také teoretické oblasti interpretace. Na svých webových stránkách (www.dobrainterpretace.cz) vydali *Metodický postup pro tvorbu interpretačního plánu* (SIMID, nedat.). Tento metodický postup se věnuje struktuře interpretačního plánu, tedy jeho správnou kompozicí, a zásadám praxe v interpretaci, převzatým ze standardů americké Národní asociace pro interpretaci (NAI). Mimo to vznikla ve spolupráci s o. p. s. Partnerství publikace *Jak pře(d)kládat svět* (Ptáček & Růžička et al., 2012), která kromě zásad dobré interpretace a popisu řady forem interpretace, nabízí i základní kroky v jejím procesu. Publikace se však věnuje především obsahové stránce interpretace a nezahrnuje podrobné propojení obsahu s formou.

Pod záštitou o. p. s. Partnerství vznikla také *Metodika o zásadách a metodách interpretace* (Růžička et al., 2011), která se podobně jako ostatní publikace věnuje

zásadám a principům interpretace a rozboru návštěvníků. Mimo to zahrnuje i základní klasifikaci a popis postupů interpretačního plánování.

Kulturnímu dědictví a jeho interpretaci se v České republice věnuje mimo jiné Národní památkový ústav. Z pohledu interpretace kulturní krajiny jsou nejvýznamnějšími metodiky Hudce a Křesadlové (2015a, 2015b) *Způsob prezentace památek zahradního umění* a *Způsoby edukačního využití památek zahradního umění*. Tyto metodiky se věnují podrobné analýze typologie návštěvníka a rozboru vhodných prostředků s ohledem právě na vytipované cílové skupiny. Velká pozornost je věnována dětskému edukačnímu programu, jakožto cesty, jak naučit lidi vztahu k přírodě a památkám zahradního umění již od nejranějšího věku.

Oproti výše zmíněným publikacím se tato metodika nevěnuje zásadám a principům dobré interpretace, které byly již mnohokrát zpracovány a jsou v čele zájmu odborníků na toto téma. Cílem metodiky je uvést body, jež jsou pro dobrou interpretaci klíčové, a dát je do časové posloupnosti tak, aby byl proces tvorby interpretace ucelený a logicky navazoval. Interpretace kulturní krajiny z pohledu krajinářské architektury zahrnuje nejen práci na obsahu, ale také formě a vizuální podobě interpretace.

IV. Popis uplatnění certifikované metodiky

Metodika je určena především profesionálům v oboru krajinářská architektura, památkové péče, ochrany přírody, pedagogům a zájmovým sdružením zaměřujícím se na místní kulturní dědictví.

Uživateli jsou krajinářští architekti a architekti, vytvářející naučné stezky, panely nebo herní prvky, kterým interpretační postupy umožní obohatit projekty o edukativní rovinu. Dále jsou to pracovníci v oboru ochrany přírody nebo ochrany kulturní dědictví, spolky, věnující se rozvoji a propagaci místního dědictví apod. Metodika může pomoci zadavatelům ze strany spolků či státní správy definovat kvalitní zadání pro projektanty.

V. Seznam použité související literatury

BECK, L. & T.T. CABLE. (1998). *Interpretation for the 21st Century: Fifteen Guiding Principles for Interpreting Nature and Culture*. Champaign: Sagamore Publishing. ISBN 978-1-57167-522-4.

BLACK, G. (2005). *The Engaging Museum: Developing Museums for Visitor Involment*. London, New York: Routledge. ISBN 978-0-415-34557-6.

BROCHU, L. (2014): *Interpretive planning: the 5-M model for successful planning projects*. Second edition. Fort Collins: National association for Interpretation. ISBN 978-1-879931-31-2.

CÍLEK, V. (2006). Mikromytologická diverzita a časový ráz krajiny. In: Ochrana krajinného rázu - třináct let zkušeností, úspěchů i omylů. Eds. Vorel, I., Sklenička, P. Praha: nakl. Naděžda Skleničková. s. 31-35. ISBN 80-903206-7-8.

EHRlich, M., KUČA, K., KUČOVÁ, V., PACÁKOVÁ, B., PAVLÁTOVÁ, M., SALAŠOVÁ, A., ŠANTRŮČKOVÁ, M., VOREL, I., WEBER, M. (2020). Typologie historické kulturní krajiny České republiky. Metodika s osvědčením Ministerstva kultury [online]. Dostupné z: <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-411124>

HAM, S. (2013). Interpretation – Making a Difference on Purpose. Golden CO: Fulcrum Publishing. ISBN 9781555917425.

HUDEC, P., KŘESADLOVÁ, L. (ed.). (2015a). Způsoby edukačního využití památek zahradního umění. Praha: Národní památkový ústav ve spolupráci s Metodickým centrem zahradní kultury v Kroměříži. Odborné a metodické publikace, svazek 58. ISBN 978-80-7480-029-0.

HUDEC, P., KŘESADLOVÁ, L. (ed.). (2015b). Způsoby prezentace památek zahradního umění. Praha: Národní památkový ústav ve spolupráci s Metodickým centrem zahradní kultury v Kroměříži. Odborné a metodické publikace, svazek 57. ISBN 978-80-7480-028-3.

HUDEC, P. (2016): Pomůcky pro realizaci edukačních aktivit v památkách zahradního umění. Praha: Národní památkový ústav. Odborné a metodické publikace. ISBN 978-807480-067-2

KUČA, K., MALINA, O., SALAŠOVÁ, A., WEBER, M., BENDÍKOVÁ, L., DEMKOVÁ, K., DOSTÁLEK, J., EHRlich, M., FIALOVÁ, Z., KLEPÁRNÍK, R., KRAUSOVÁ, V., KUČOVÁ, V., KUPKA, J., MARTINKOVÁ KUCHYŇKOVÁ, H., MATĚJKA, D., MATĚJKOVÁ, H., MEDKOVÁ, L., SEDLÁČEK, J., ŠANTRŮČKOVÁ, M., ŠESTÁK, O., TRPÁKOVÁ, L., VEITH, T., VONDRÁČKOVÁ, S., VOREL, I., ŽALLMANNOVÁ, E. (2020) Historické kulturní krajiny České republiky. Průhonice: Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i. ISBN 978-80-87674-32-1.

KUČOVÁ, V., KUČA, K., SALAŠOVÁ, A., WEBER, M., VOREL, I., DOHNALOVÁ, B., FLEKALOVÁ, M., FOUĐ, K., HUŠEK, P., CHALOUPKA, J., KUPKA, J., MALINA, O., MEDKOVÁ, L., PACÁKOVÁ HOŠŤÁLKOVÁ, B., PAVLÁTOVÁ, M., PEŠTA, J., SEDLÁČEK, J., SMETANOVÁ, D., ŠANTRŮČKOVÁ, M., ŠVECOVÁ, S., TRPÁKOVÁ, L., VEITH, T., ZEMAN, L. (2015) Krajinné památkové zóny České republiky. 1. vyd. Praha: Národní památkový ústav. ISBN 978-80-7480-045-0.

KUČERA, P., STRÁNSKY, M., WEBER, M., SALAŠOVÁ, A., ŠARAPATKA, B., DOHNALOVÁ, B., FLEKALOVÁ, M., NOVOTNÁ, Ž., SAMSONOVÁ, P., SMETANOVÁ, D., STRÁNSKÁ, M., STROBLOVÁ, L., ŠANTRŮČKOVÁ, M., TRPÁKOVÁ, L. (2014). Úmluva o krajině: důsledky a rizika nedodržování Evropské

úmluvy o krajině. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně. ISBN 978-80-7375-967-4.

KUČERA, P., FLEKALOVÁ, M., TRPÁKOVÁ, L., SEDLÁČEK, J., MATĚJKA, D., LACINA, D. (2015). Koncepce uspořádání krajiny pro ochranu a obnovu kulturních, historických a přírodních hodnot území: certifikovaná metodika. Osvědčení č. 116, čj. MK 21440/2016 OVV, Sp.Zn. MK-S 1296/2016 OVV, Lednice: Mendelova univerzita v Brně. ISBN 978-80-7509-407-0.

KUČERA, P. (2021). Rozbor a hodnocení struktury a typických znaků krajiny v hospodářském zázemí panských dvorů. Nmets-Metodiky schválené příslušným orgánem. Číslo předpisu: 221. 12.03.2021. Dostupné z: <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-438568>

LÖW, J., NOVÁK, J. (2008). Typologické členění krajin české republiky. Urbanismus a územní rozvoj. 11(6), 19–23. ISSN 1212-0855

MEDEK, M. (2011). Živá historie živé interpretace. In: Veronica: časopis ochránců přírody. 4/2011. ISSN 1213-0699

MEDEK, M. et al. (2016). Čítanka interpretace [online]. Praha: Sdružení pro interpretaci místního dědictví ČR. [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://dobrainterpretace.cz/zdroje-informaci>

MOON, J. A. (2010). Using story: in higher education and professional development. London: Routledge, viii, 189 s. ISBN 9780415564694.

NAI - Definitions project [online]. Fort Collins: National association for interpretation, 2006. [cit. 2022-01-17]. Dostupné z https://interpnet.files.wordpress.com/2020/07/definitions_project.pdf

PTÁČEK, L., RŮŽIČKA, T., MEDEK, M., HUŠKOVÁ, B., BANAŠ, M. (2012): Jak pře(d)kládat svět: zásady dobré interpretace.1. vydání. Brno: Nadace Partnerství. ISBN 978-80-904918-5-4.

RADA EVROPY. (2000). European Landscape Convention [Evropská úmluva o krajině]. ETS No 176.

RŮŽIČKA, T., PTÁČEK, L., MEDEK, M., HUŠKOVÁ, B., BANAŠ, M., (2011). Metodika o zásadách a metodách interpretace: se zaměřením na interpretaci přírodního dědictví a činnost návštěvnických středisek s využitím zahraničních zkušeností. Brno: Partnerství, o. p. s.

SEDLÁČEK, J.; MATĚJKOVÁ, H.; MATĚJKA, D. (2018). Principy interpretace na ukázce návrhu venkovní expozice archeoparku Pavlov. Muzeum. 56(2), 26-33. ISSN

1803-0386. Dostupné z:

[http://emuzeum.cz/file/4fc529933ad1eb8e20658e002285bf20/62720/VP_c02_2018_web%20\(1\)-1.pdf](http://emuzeum.cz/file/4fc529933ad1eb8e20658e002285bf20/62720/VP_c02_2018_web%20(1)-1.pdf)

SEDLÁČEK, J., SALAŠOVÁ, A., TRPÁKOVÁ, L. (2015). Metodika hodnocení vlivů na krajinné památkové zóny. Mendelova univerzita v Brně. ISBN: 978-80-7509-360-8.

SEDLÁČEK, J.; MATĚJKA, D.; KUČERA, P.; KLEPÁRNÍK, R.; FIALOVÁ, Z.; BŘEZINOVÁ, M.; KOHOUTKOVÁ, K.; CHALUPOVÁ, V. (2021). *Kraj!na*. Brno: Mendelova univerzita v Brně. ISBN 978-80-7509-800-9. [Dostupné z: https://krajina.mendelu.cz/pdf/katalog.pdf](https://krajina.mendelu.cz/pdf/katalog.pdf)

SEDLÁČEK, J.; MATĚJKA, D.; KUČERA, P.; KLEPÁRNÍK, R.; FIALOVÁ, Z.; BŘEZINOVÁ, M.; KOHOUTKOVÁ, K.; CHALUPOVÁ, V. (2021). *Kraj!na: o naší zemědělské krajině, jejích problémech a možných řešeních*. Výstava. Brno (CZ): Státní hrad Veveří, 01.08.2021 - 31.10.2021.

SIMID (nedat.): Zdroje informací. Dobrá Interpretace [online]. © 2022 [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://dobrainterpretace.cz/zdroje-informaci>

SCHAMA, S., (2007). *Krajina a paměť*. Vyd. 1. Praha: Argo : Dokořán. ISBN 978-80-7203-803-9.

SWANWICK, C. et al. (2002a). *Landscape Character Assessment – Guidance for England and Scotland*. CAX 84. Wetherby – Edinburgh: The Countryside Agency – Scottish Natural Heritage.

SWANWICK, C. et al. (2002b). *Landscape Character Assessment – Guidance for England and Scotland*. CAX 84. Wetherby – Edinburgh: The Countryside Agency – Scottish Natural Heritage.; upraveno Flekalová, 2012

TILDEN, F. (2008): *Interpreting our heritage*. Fourth, edition, expanded and updated. Chapel Hill: The University of North Carolina Press. ISBN 978-0-8078-5867-7.

TRPÁKOVÁ, L. (2014). *Metodika identifikace komponovaných krajin*. Certifikovaná metodika. Brno: Mendelova univerzita v Brně. ISBN 978-80-7375-997-1.

ŽIŽKA, J. (2016). *Hospodářské dvory bývalých panství v Čechách*. 1. vydání. Praha: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze. ISBN 978-80-86516-85-1.

VI. Seznam publikací a výstupů z originální práce, které předcházely výsledku typu certifikovaná metodika

Zpracování předkládaného výstupu vycházelo z předchozích prací autorů:

SEDLÁČEK, J.; MATĚJKA, D.; KUČERA, P.; KLEPÁRNÍK, R.; FIALOVÁ, Z.; BŘEZINOVÁ, M.; KOHOUTKOVÁ, K.; CHALUPOVÁ, V. (2021). *Kraj!na*. Brno: Mendelova univerzita v Brně. ISBN 978-80-7509-800-9. [Dostupné z: https://krajina.mendelu.cz/pdf/katalog.pdf](https://krajina.mendelu.cz/pdf/katalog.pdf)

SEDLÁČEK, J.; MATĚJKA, D.; KUČERA, P.; KLEPÁRNÍK, R.; FIALOVÁ, Z.; BŘEZINOVÁ, M.; KOHOUTKOVÁ, K.; CHALUPOVÁ, V. (2021). *Kraj!na: o naší zemědělské krajině, jejích problémech a možných řešeních*. Výstava. Brno (CZ): Státní hrad Veveří, 01.08.2021 - 31.10.2021.

FIALOVÁ, Z.; SEDLÁČEK, J.; KLEPÁRNÍK, R.; SALAŠOVÁ, A. (2021). *Krajinou interaktivně*. Lednice (CZ): 30.04.2021 - 30.04.2021.

SEDLÁČEK, J.; MATĚJKOVÁ, H.; MATĚJKA, D. (2018). Principy interpretace na ukázce návrhu venkovní expozice archeoparku Pavlov. *Muzeum*. **56**(2), 26-33. ISSN 1803-0386. [Dostupné z: http://emuzeum.cz/file/4fc529933ad1eb8e20658e002285bf20/62720/VP_c02_2018_web%20\(1\)-1.pdf](http://emuzeum.cz/file/4fc529933ad1eb8e20658e002285bf20/62720/VP_c02_2018_web%20(1)-1.pdf)

KUČA, K., MALINA, O., SALAŠOVÁ, A., WEBER, M., BENDÍKOVÁ, L., DEMKOVÁ, K., DOSTÁLEK, J., EHRLICH, M., FIALOVÁ, Z., KLEPÁRNÍK, R., KRAUSOVÁ, V., KUČOVÁ, V., KUPKA, J., MARTINKOVÁ KUCHYŇKOVÁ, H., MATĚJKA, D., MATĚJKOVÁ, H., MEDKOVÁ, L., SEDLÁČEK, J., ŠANTRŮČKOVÁ, M., ŠESTÁK, O., TRPÁKOVÁ, L., VEITH, T., VONDRÁČKOVÁ, S., VOREL, I., ŽALLMANNOVÁ, E. (2020) *Historické kulturní krajiny České republiky*. Průhonice: Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i. ISBN 978-80-87674-32-1.

KUČOVÁ, V., KUČA, K., SALAŠOVÁ, A., WEBER, M., VOREL, I., DOHNALOVÁ, B., FLEKALOVÁ, M., FOUĐ, K., HUŠEK, P., CHALOUPEK, J., KUPKA, J., MALINA, O., MEDKOVÁ, L., PACÁKOVÁ HOŠŤÁLKOVÁ, B., PAVLÁTOVÁ, M., PEŠTA, J., SEDLÁČEK, J., SMETANOVÁ, D., ŠANTRŮČKOVÁ, M., ŠVECOVÁ, S., TRPÁKOVÁ, L., VEITH, T., ZEMAN, L. (2015) *Krajinné památkové zóny České republiky*. 1. vyd. Praha: Národní památkový ústav. ISBN 978-80-7480-045-0.

KUČERA, P., STRÁNSKY, M., WEBER, M., SALAŠOVÁ, A., ŠARAPATKA, B., DOHNALOVÁ, B., FLEKALOVÁ, M., NOVOTNÁ, Ž., SAMSONOVÁ, P., SMETANOVÁ, D., STRÁNSKÁ, M., STROBLOVÁ, L., ŠANTRŮČKOVÁ, M., TRPÁKOVÁ, L. (2014). *Úmluva o krajině: důsledky a rizika nedodržování Evropské úmluvy o krajině*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně. ISBN 978-80-7375-967-4.

KUČERA, P., FLEKALOVÁ, M., TRPÁKOVÁ, L., SEDLÁČEK, J., MATĚJKA, D., LACINA, D. (2015). *Koncepce uspořádání krajiny pro ochranu a obnovu kulturních, historických a přírodních hodnot území: certifikovaná metodika*. Osvědčení č. 116, čj.

MK 21440/2016 OVV, Sp.Zn. MK-S 1296/2016 OVV, Lednice: Mendelova univerzita v Brně. ISBN 978-80-7509-407-0.

SEDLÁČEK, J., SALAŠOVÁ, A., TRPÁKOVÁ, L. (2016). Metodika hodnocení vlivů na krajinné památkové zóny. Mendelova univerzita v Brně, 2015. ISBN: 978-80-7509-360-8.

KUČERA, P. a kol. (2018). *Katalog panských dvorů Čech, Moravy a Slezska v typech krajiny*. Specializovaná mapa s odborným obsahem, výstup projektu Poplužní dvory Čech, Moravy a Slezska a jejich harmonická kulturní krajina – identifikace a soudobá interpretace kulturních hodnot, id. kód DG18P02OVV018, Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity MK ČR. Lednice: Mendelova univerzita v Brně.

KUČERA, P., SEDLÁČEK J. a kol. (2019). *Historický vývoj poplužních dvorů v modelových územích - NOVÝ DVŮR u hradu VEVEŘÍ*. Specializovaná mapa s odborným obsahem, výstup projektu Poplužní dvory Čech, Moravy a Slezska a jejich harmonická kulturní krajina – identifikace a soudobá interpretace kulturních hodnot, id. kód DG18P02OVV018, Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity MK ČR. Lednice: Mendelova univerzita v Brně.

KUČERA, P., SEDLÁČEK J. a kol. (2019). *Historický vývoj poplužních dvorů v modelových územích - DVŮR VŘESNÁ*. Specializovaná mapa s odborným obsahem, výstup projektu Poplužní dvory Čech, Moravy a Slezska a jejich harmonická kulturní krajina – identifikace a soudobá interpretace kulturních hodnot, id. kód DG18P02OVV018, Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity MK ČR. Lednice: Mendelova univerzita v Brně.

SEDLÁČEK, J. a L. KULIŠŤÁKOVÁ. Complex by design, rich by nature. How to deal with historic designed landscape in recent land use policies. Poster. 2013

KULIŠŤÁKOVÁ L., P. KUČERA, A. SALAŠOVÁ, M. FLEKALOVÁ, D. MATĚJKA, J. SEDLÁČEK, D. VÍTOVSKÁ, B. MATÁKOVÁ a D. LACINA: *Metodika identifikace komponovaných krajin*. Certifikovaná metodika. Brno: Mendelova univerzita v Brně. ISBN 978-80-7375-997-1.